

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Paraphrasis Epistolæ B. Pauli I. Corinth. XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

deberem restituere, quæ fortasse secundum Deum mea non sunt, medieta-
tem honorum non retinerem, imo & ipse simul egerem. Siue egeas, siue abū-
des, nunquam eris tutus in tua conscientia, si habes quod restituere teneris,
& non restituis, aut si animo retinendi sic mortuus fueris, actum erit de ani-
ma tua. Noli, noli diuitias arctius diligere, quam animam tuam. Si etiam
omnia quæ habes, tua non fuerint, relinque omnia, & nudus libera te. Ha-
ber Dominus si illum quaesieris, vnde pascat te, qui pascit etiam volucres ca-
li, qui pascit quoque Tartaros & Paganos & hæreticos. Scito quia melius
tibi erit, te pauperem, & diuitijs propter restitutionem alienorum nudatum
intrare in regnum caelorum, quam multis opibus refertum mitti in ge-
hennam ignis. A quo nos seruet omnes Deus & Dominus noster Iesus Chri-
stus, cum Patre & Spiritu sancto benedictus in secula, Amen.

DOMINICA X. POST DOMINICAM S. TRI-
nitatis, Epistola B. Pauli Apostoli I. ad Corinth. XII.

Sciatis quoniam cum gentes essetis, ad simulachra muta prout du-
cebamini euntes. Ideo notum vobis facio, quod nemo in spiritu
Dei loquens, dicit anathema Iesu. Et nemo potest dicere, Domi-
nus Iesus, nisi in Spiritu sancto. Diuisiones verò gratiarum sunt,
idem autem spiritus. Et diuisiones ministracionum sunt, idem autem Domi-
nus. Et diuisiones operationum sunt, idem verò Deus, qui operatur omnibus
omnibus. Vnicuique autem datur manifestatio spiritus ad vtilitatem. Alij qui-
dem per Spiritum datur sermo sapientie, alij autem sermo scientie secundum eun-
dem Spiritum. Alteri fides in eodem spiritu, alij gratia sanctorum in vno spi-
ritu, alij operatio virtutum, alij prophetia, alij discretio spirituum, alij genera
linguarum, alij interpretatio sermonum. Hæc autem omnia operatur vnus at-
que idem spiritus, diuidens singulis, prout vult.

PARAPHRASIS IN EANDEM EPISTOLAM.

Crescente fide Christianorum paulatim linguarum gratia minueba-
tur ac rarefcebat. Vnde nonnulli contristati, qui hac gratia carebant,
alijs eam habentibus ceperunt inuidere, quasi linguarum gratia ex-
cellentior alijs esset charismatibus. Ideirco Apostolus eos ad pacem compo-
nens, ait De spiritualibus, hoc est, de donis sancti Spiritus propter quæ ma-
iores superbiunt, & minores inuident aut diffidunt, nolo vos ignorare: quia
cum essetis in paganismo idolorum cultores, ibatis ad simulachra muta (si-
cut Psalmista dicit: *Simulachra gentium argentum & aurum, opera manuum homi-
num. Os habent, & non loquentur, oculos habent, & non videbunt, &c.*) quomodo à
maligno spiritu in vestram perditionem ducebamini. Itaque si diabolicus
spiritus vos ducebat vnus, alios ad alia simulachra, & alios ad alia: cur non
modo vos quoque vnus spiritus diuinus ducat alios ad hæc opera bona,
alios ad alia, imo illis hæc dona, alijs dona alia tribuat? Vnus enim spiritus
bonus est in omnibus vobis, cuius multiformia sunt dona, tametsi non om-
nes om-

Math. 6.
Lucæ 12.

Psalm. 135.

nes omnia, sed diuersi diuersa ab eodem recipiatis. Sequitur: Ideo vobis hoc manifestato, neminem in spiritu Dei loquentem dicere anathema Iesu. Quasi diceret: Si quis dixerit anathema Iesu, hic non spiritu Dei, sed satanico loquitur. Quisquis enim Spiritus sancti instinctu gubernatur, ille nec mente, nec lingua, nec opere agit quicquam, vnde Christus contemnatur aut inhonoretur. Est autem *anathema* interpretatus, siue perditio, siue detestatio. Nemo itaque in spiritu Dei loquens dicit anathema Iesu. Quia per spiritum Dei abstinetur à malo, & fit bonum. Et nemo potest dicere cognitione, affectione, verbo & opere: Dominus Iesus, illum scilicet in Dominum eligendo, se verò illi in seruum obsignando, puta vt dicat mente, dicat voce, dicat opere, dicatque veritate: Dominus meus est Iesus Christus, & ego sum seruus eius, nisi in Spiritu sancto. Vnde liquet contrarium non esse quod Dominus dicit: *Non omnis qui dicit mihi: Domine, Domine, hoc est, non omnis* Math. 7. qui voce nuda & informi hæc deuotione dicit, *intra bit in regnum caelorum:* sed qui me diligens, ac propterea meam implens voluntatem, re ipsa me suum agnoscit & vocat Dominum, ille intrabit in regnum caelorum. Hoc enim est, in Spiritu sancto dicere: Dominum suum esse Iesum. Est præterea sciendum omnibus electis esse commune, vt Spiritus sancti participes sint, quamuis gratiæ, quas ab vno spiritu percipiunt, variz & multiformes sint. Propterea sequitur: Diuisiones verò gratiarum sunt, vnus verò spiritus. Pro quo sciendum, non parum interesse inter gratiam, quæ gratum faciens dicitur, & eam quæ dicitur gratis data. Nam gratia gratum faciens est forma spiritualis, sine meritis nostris nobis data, quæ habentem facit acceptum Deo seu gratum, operaque eius reddit, vt sint bona, non solam moraliter, quomodo paganorum & philosophorum virtutes & opera præclara dicebantur bona: sed coram Deo hæc adeousque reddit bona, vt præmio quoque, hoc est, vt felicitate æterna à Deo censeantur digna.

Anathema
quid sonet.

Math. 7.

Gratia gra-
tum faciens
quid sit.

Gratia gratis
data quid sit.

Porro gratia gratis data, quodlibet donum est à Deo gratis homini concessum, naturæ excedens facultatem, quo alter alteri ad salutem cooperatur. Per hanc gratiam solam homo nõ iustificatur: disponitur tamen ad gratiam priorem, hoc est, ad gratiam gratum facientem. Quæ gratia gratum faciens adeo nobis est necessaria, vt sine illa seducatur homo, & ad peccandum trahatur. Quod Paulus Corinthijs obiecit, quia ad simulachra muta, hoc est, ad idololatriam à spiritu malo, non aliter ac à lupo ouicula in sylua lananda, ducebantur falsebanturque ab aurspicibus, magis & demonum præstigijs. Id quoque ideo præcipuè illis contigit, quod non haberunt in se gratiam Dei gratum facientem, quæ illos protegeret, illuminaret ac dirigeret. Non enim *sufficientes sanis, cogitare aliquid saluterum ex nobis, anquam ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est.* Qui per Osee quoque dicit: *Perditio tua ex te Israel: in me tantum modo auxilium tuum.* Gratia igitur gratum faciens nobis, ne fallamur neve deuiemus, est necessaria. Deinde est præterea adeo utilis, vt nemo illius instinctum sequens peccet: quia nemo in spiritu Dei loquens, dicit anathema Iesu. Tertio iterum necessaria est, quia nemo potest dicere Dominum Iesum, nisi in Spiritu sancto. Deinde loquitur Apostolus de gratijs gratis datis, quæ ad utilitatem & ædificationem dantur Ecclesiæ. Diuisiones itaque gratiarum sunt, quia alius hanc, alius aliam

1. Cor. 12.

1. Cor. 5.

Osee 12.

AAAA acci-

T. V
21

Rom. 12.

accipit: idem tamen est spiritus, qui has distribuit, vt quod vni datur, etiam alteri per subuentionem & communicationem mutuam sit datum. Hoc enim modo (id est, quemadmodum corporis vnus membra suos actus & dona & que sibi communicant & participant) Dei nos dona, & quicquid à Deo accepimus, inuicem impartiri decet. Et diuisiones ministracionum sunt, quo varia sunt ministeria, varia ministracionum officia: sub vno tamen Domino Iesu, à quo ministeria omnia ordinantur in vtilitatem membrorum Ecclesie, vt ab omnibus vni seruiatur Domino, dum suum vnusquisque donum aut ministerium, quod habet, Dei famulis pro eiusdem amore exhibet. Itaque per ministraciones, seu ministeria Ecclesiastica, ordinatur graduum munia intelliguntur, puta episcoporum, presbyterorum, diaconorum, &c. Et diuisiones operationum sunt, quas agunt electi: idem tamen est Deus Pater, qui operatur bona omnia in omnibus. Neque enim in vno omnia operatur, ne ille dum alijs non eger, superbiat, sed in omnibus omnia, vt que in seipso quis non habet, habeat in alio, & ita maneat charitas. In omnibus itaque electis Dei, est Spiritus sanctus, quibus datur manifestatio eiusdem spiritus, hoc est, vnicuique datur donum gratiæ, per quod alijs manifestetur Spiritus sanctus inesse ad vtilitatem illius in quo est, & aliorum, vt de accepto dono multis proficit.

Dona scientiæ & sapientiæ quomodo differant

Nam alij quidem datur non tam sapientiæ, quam sermo sapientiæ, vti sapientiæ donum, quod habet in se, differere possit etiam alijs. Datur autem hoc donum non per humanum ingenium, nec literarum studio quæsitum, sed per Spiritum sanctum. Alij datur sermo scientiæ, qua cognitionem quis recipit loquendi & instruendi circa actiones rerum temporalium. Differunt itaque donum scientiæ à dono sapientiæ: hoc enim versatur in contemplatione cognitioneque diuinorum, illud verò (vt dixi) versatur circa actiones humanas rerum temporalium: datur tamen æque secundum eundem spiritum. Alteri datur fides, id est, constantia fidei in eodem spiritu, vt quamuis illiteratus aut inidoneus sit ad fidem prædicandam, nullo tamen mouetur metu ad confitendum Christum, & ad patiendum quæ pro fide eius. Alteri gratia datur sanitatum, qua curet infirmos verbo & virtute Dei, idque in vno spiritu. Alij operatio virtutum & gratia graduum miraculorum datur, vt sunt mortuorum suscitatio, aut illæsi in igne seu tormentis. Alij discretio datur spirituum, qua bonum à malo spirituum discernat: seu cognitio sagax iudiciumque rectum in discernendis his, quæ in aliorum cordibus aguntur. Alij dantur genera linguarum, quo varijs linguis salutaria enunciet. Alij interpretatio sermonum, quo visiones propheticas obscurasque sensus scripturæ elucidet. Hæc autem omnia quamuis diuersa & varia sint, operatur vnus idemque Spiritus, cum Patre Filioque substantialiter vnus Deus, diuidens singulis, vni hoc, alteri aliud, sicut vult, vt enim ex membris singulis corpus Christi mysticum, id est, Ecclesia totum percipiat, quomodo totum corpus audit, videt, loquitur, & cætera, cum sint singularia tantum membra, quæ singulares pro cunctis & singulis membris hos actus habeant.

EXEGL.